Католицький
ДИТЯЧИЙ САДОК
СВ. ВАСИЛІЯ
ВЕЛИКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Івано-Франківського приватного ліцею
«Католицький ліцей святого Василія Великого»
_____
Маркіян БУКАТЧУК
«_1_» _вересня_ 2026 року

АНТИБУЛІНГОВА ПОЛІТИКА

Католицького дитячого садка святого Василія Великого
(структурного підрозділу дошкільної освіти Івано-Франківського приватного ліцею
«Католицький ліцей святого Василія Великого»)
на 2026–2027 навчальний рік

м. Івано-Франківськ
2026

1. Загальні положення

1.1. Антибулінгова політика Католицького закладу дошкільної освіти святого Василія Великого визначає систему запобігання та протидії булінгу (цькуванню), порядок реагування на випадки булінгу та механізми захисту учасників освітнього процесу.

1.2. Політика розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про дошкільну освіту»;
- Закону України «Про охорону дитинства»;
- наказу МОН України від 28.12.2019 №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;
- інших нормативно-правових актів України.

1.3. Метою Політики є створення безпечного, психологічно комфортного та християнського освітнього середовища, заснованого на повазі до людської гідності, взаєморозумінні, милосерді та недопущенні будь-яких форм насильства.

1.4. Учасниками освітнього процесу є:

- вихованці;
- педагогічні працівники;
- батьки або законні представники дітей;
- інші працівники закладу.

1.5. Ця Антибулінгова політика Католицького дитячого садка святого Василія Великого (далі – Садок) визначає єдині підходи до запобігання та протидії булінгу (цькуванню), насильству, жорстокому поводженню, приниженню та іншим проявам небезпечної поведінки щодо дітей і працівників у межах освітнього середовища Садка.

1.6. Садок є структурним підрозділом дошкільної освіти Івано-Франківського приватного ліцею «Католицький ліцей святого Василія Великого». Політика розроблена з урахуванням документів антибулінгової політики Ліцею, оприлюднених у розділі «Нормативні документи», а також з урахуванням наданих для опрацювання матеріалів щодо організації антибулінгової роботи в закладах дошкільної освіти.

1.7. Політика застосовується у взаємозв'язку з локальними документами Ліцею та Садка, що регулюють безпечне освітнє середовище, запобігання насильству і

жорстокому поводженню з дітьми, внутрішню систему забезпечення якості освіти, правила поведінки та порядок реагування на звернення.

1.8. Політика поширюється на дітей, батьків або інших законних представників, педагогічних та інших працівників Садка, практичного психолога, адміністрацію, залучених фахівців та інших осіб, які перебувають у Садку або взаємодіють із дітьми в межах освітнього процесу.

1.9. Усі працівники Садка зобов'язані діяти таким чином, щоб найкращі інтереси дитини, її безпека, гідність і право на захист були пріоритетними.

1.10. У питаннях, що одночасно стосуються булінгу, насильства чи жорстокого поводження з дитиною, застосовуються відповідні локальні порядки та процедури Ліцею/Садка. Ця Політика не замінює процедури реагування на випадки насильства або жорстокого поводження, а узгоджується з ними.

2. Нормативна та локальна основа

2.1. Законодавство України у сфері освіти, охорони дитинства та запобігання і протидії булінгу (цькуванню).

2.2. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України щодо реагування на випадки булінгу (цькування) та створення безпечного освітнього середовища.

2.3. Документи антибулінгової політики Католицького ліцею святого Василія Великого: наказ про створення комісії з розгляду випадків булінгу; план заходів щодо профілактики булінгу; порядок подання та розгляду заяв про випадки булінгу; порядок реагування на доведені випадки булінгу; алгоритм дій педагогічного колективу у разі виявлення ситуації булінгу.

2.4. Положення про структурний підрозділ дошкільної освіти, освітня програма та інші локальні документи Ліцею/Садка.

2.5. Надані для опрацювання матеріали щодо антибулінгової програми ЗДО та запобігання насильству і жорстокому поводженню з дітьми – у частині, що стосується профілактики, безпечного повідомлення, психологічної підтримки, роботи з батьками, оцінювання ризиків і моніторингу.

3. Мета та завдання

3.1. Мета Політики – створення та підтримання безпечного, доброзичливого, інклюзивного й ненасильницького освітнього середовища, у якому кожна дитина

має право на повагу до особистості, гідне ставлення, захист від насильства та своєчасну допомогу.

3.2. Основні завдання:

- запобігати булінгу, насильству, жорстокому поводженню, приниженню та дискримінаційним проявам;
- формувати у працівників компетентність щодо розпізнавання ознак булінгу, насильства та ризиків для дитини;
- розвивати у дітей навички безпечного спілкування, емоційного саморегулювання, емпатії, взаємодопомоги та мирного розв'язання конфліктів;
- забезпечувати доступні й безпечні способи повідомлення про випадок або підозру на булінг чи небезпечну поведінку;
- забезпечувати невідкладне припинення небезпечної ситуації та належне документування звернень;
- забезпечувати конфіденційність інформації та недопущення помсти чи переслідування за добросовісне повідомлення;
- надавати психолого-педагогічну підтримку дитині, яка постраждала, стала свідком або проявила небезпечну/агресивну поведінку;
- інформувати батьків про порядок повідомлення, реагування та можливості отримання допомоги;
- регулярно оцінювати ризики, безпечність та комфорт освітнього середовища, аналізувати інциденти й удосконалювати профілактичні заходи.

4. Основні принципи Політики

- пріоритет найкращих інтересів і безпеки дитини;
- нульова толерантність до насильства, булінгу та жорстокого поводження;
- повага до гідності, прав і свобод кожної дитини;
- недискримінація та рівне ставлення;
- невідкладність реагування на небезпечні ситуації;
- конфіденційність і захист персональних даних;
- неупередженість та об'єктивність під час з'ясування обставин;
- вікова доцільність: пояснення, підтримка та робота з дітьми здійснюються з урахуванням дошкільного віку;
- партнерство Садка з батьками та законними представниками;
- відновлення безпечних стосунків і запобігання повторенню ситуації.

5. Що вважається неприйнятною поведінкою

5.1. У Садку неприпустимими є, зокрема:

- фізичне насильство: удари, штовхання, кусання, щипання, навмисне спричинення болю чи травм;
- психологічне насильство: приниження, залякування, погрози, систематичне висміювання, образливі прізвиська, ізоляція, демонстративне відкидання;
- економічне насильство або умисне пошкодження/відбирання речей дитини;
- сексуалізована поведінка або дії сексуального характеру щодо дитини, що порушують її межі;
- кібербулінг та інші небезпечні дії із застосуванням електронних засобів комунікації;
- дискримінаційні висловлювання або дії за будь-якою ознакою;
- жорстокі, принизливі або фізично/психологічно небезпечні методи поводження дорослих із дітьми;
- ігнорування працівником відомої йому небезпечної ситуації або бездіяльність, яка створює загрозу дитині.

5.2. Разовий конфлікт між дітьми не ототожнюється автоматично з булінгом. Водночас будь-який конфлікт, агресивна поведінка чи інцидент, що створює загрозу дитині, підлягає належному реагуванню та профілактичній роботі. Ознаки булінгу оцінюються за сукупністю обставин, зокрема з урахуванням систематичності, сторін ситуації та завданої/можливої шкоди.

6. Розподіл відповідальності

Учасник / відповідальна особа	Основні функції
Директор Ліцею Маркіян Букатчук	забезпечує створення безпечного освітнього середовища; приймає та розглядає заяви/повідомлення; приймає рішення щодо подальшого розгляду; забезпечує скликання комісії; забезпечує взаємодію з уповноваженими органами у випадках, передбачених процедурою; затверджує та контролює виконання відповідних заходів.
Заступник директора з дошкільної	координує реалізацію Політики у

роботи Олена Козоріз	Садку; організовує профілактичну та інформаційну роботу; забезпечує доведення алгоритмів до працівників; координує виконання плану заходів та взаємодію між адміністрацією, педагогами, психологом і батьками; бере участь у розгляді випадків у межах визначених повноважень.
Практичний психолог	бере участь у профілактиці та виявленні ризиків; надає консультативну і психологічну допомогу; забезпечує супровід дітей, які постраждали, були свідками або проявляли небезпечну поведінку; консультує батьків і працівників; бере участь у роботі комісії за відповідним наказом.
Вихователі та інші педагогічні працівники	щоденно спостерігають за безпекою та взаємодією дітей; негайно припиняють небезпечну поведінку в межах компетенції; повідомляють керівництво про відомі або підозрювані випадки; ведуть профілактичну роботу; формують культуру ненасильницького спілкування.
Усі працівники Садка	зобов'язані реагувати на відомі їм випадки небезпечної поведінки, не залишати дитину без допомоги, повідомляти керівництво та дотримуватися вимог конфіденційності.
Батьки/законні представники	можуть подавати заяви та повідомлення, брати участь у з'ясуванні обставин у передбачених процедурою випадках, отримувати інформацію в межах законодавства та сприяти виконанню рекомендацій

	щодо безпеки й підтримки дитини.

7. Профілактика булінгу та формування безпечного середовища

7.1. Профілактична робота здійснюється системно, протягом усього навчального року, а не лише після виникнення інциденту.

7.2. У Садку проводяться заходи з розвитку конфліктологічної компетентності, ненасильницької комунікації, емпатії, навичок мирного вирішення конфліктів, відновлювальної комунікації та взаємодопомоги.

7.3. Для дітей дошкільного віку використовуються віково відповідні форми: сюжетно-рольові та симуляційні ігри, казки, обговорення ситуацій, театралізації, вправи на розпізнавання емоцій, правила безпечної поведінки, заняття «Якщо тебе ображають» та інші інтерактивні форми.

7.4. Працівники проходять інструктажі, семінари, консультації та/або навчання з питань розпізнавання булінгу й насильства, ненасильницької комунікації, взаємодії з батьками та алгоритмів реагування.

7.5. Здійснюється оцінювання ризиків у приміщеннях і на території Садка, зокрема в місцях, де дорослий контроль може бути недостатнім; за результатами оцінювання визначаються заходи для усунення або мінімізації ризиків.

7.6. Батьки отримують пам’ятки, консультації та інформацію про ознаки небезпечних ситуацій, порядок повідомлення та можливості отримання допомоги.

7.7. Результати профілактичної роботи та стан безпеки аналізуються не рідше одного разу на півріччя.

8. Способи повідомлення про випадки або підозри

8.1. Повідомити про випадок або підозру можуть дитина, її батьки/законні представники, працівник Садка, інший учасник освітнього процесу або інша особа, якій стало відомо про ситуацію.

- особисто директору Ліцею або заступнику директора з дошкільної роботи;
- особисто практичному психологу, вихователю або іншому працівнику, якому довіряє дитина чи заявник;
- у письмовій формі – шляхом подання заяви;
- іншим безпечним способом, визначеним Ліцеєм/Садком та доведеним до відома учасників освітнього процесу.

8.2. Працівник, який отримав інформацію про можливий випадок булінгу або насильства, не має права залишати повідомлення без реагування. Він невідкладно забезпечує безпеку дитини в межах своїх повноважень і повідомляє керівництво відповідно до встановленої процедури.

8.3. Повідомлення розглядається конфіденційно. Інформація надається лише тим особам, яким вона необхідна для захисту дитини, з'ясування обставин та прийняття рішення.

9. Алгоритм реагування

1. Негайно припинити небезпечну поведінку та розвести учасників ситуації, якщо це необхідно для безпеки.
2. Перевірити стан дитини; за потреби забезпечити медичну допомогу та невідкладні заходи безпеки.
3. Спокійно вислухати дитину, не звинувачувати, не принижувати та не змушувати її повторно розповідати травмувальні подробиці без потреби.
4. Негайно повідомити директора/заступника директора та зафіксувати звернення відповідно до встановленого порядку.
5. Керівник розглядає звернення, забезпечує з'ясування обставин та, за потреби, видає рішення про проведення відповідного розгляду/розслідування.
6. Не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання письмової заяви скликається комісія з розгляду випадку булінгу, якщо для цього є підстави, відповідно до локального наказу про її склад.
7. Комісія з'ясовує обставини, оцінює наявність ознак булінгу та визначає необхідні заходи щодо безпеки, підтримки й усунення причин ситуації.
8. За результатами розгляду рішення комісії реєструється та доводиться до відома відповідних осіб у межах, визначених законодавством і з дотриманням конфіденційності.
9. У разі підтвердження булінгу директор забезпечує повідомлення уповноважених підрозділів Національної поліції України та служби у справах дітей у порядку, передбаченому чинними процедурами.
10. Забезпечується психолого-педагогічна підтримка дитини, яка постраждала, стала свідком або проявила булінгову/агресивну поведінку.
11. Після завершення реагування здійснюється моніторинг ситуації та вживаються заходи для недопущення повторення.

10. Комісія з розгляду випадків булінгу

10.1. Комісія створюється окремим наказом Ліцею на відповідний навчальний рік.

10.2. У роботі комісії можуть брати участь представники адміністрації, педагогічні працівники, практичний психолог, інші фахівці, а також батьки/законні представники відповідно до встановленого порядку.

10.3. Член комісії, який має конфлікт інтересів або особисту зацікавленість у результаті розгляду, не бере участі в розгляді відповідного випадку. Якщо конфлікт інтересів стосується голови комісії, застосовується порядок заміщення, визначений локальним наказом.

10.4. Засідання комісії оформлюється протоколом. У рішенні визначаються, зокрема, потреби сторін у психолого-педагогічних/соціальних послугах, заходи для усунення причин ситуації, заходи виховного впливу та рекомендації для працівників і батьків.

10.5. Під час роботи комісії пріоритетом є безпека дитини, об'єктивність, конфіденційність і недопущення повторної травматизації.

11. Психолого-педагогічна підтримка

11.1. Практичний психолог забезпечує або координує консультативну та психологічну допомогу учасникам ситуації.

11.2. Підтримка може включати індивідуальні та групові консультації, спостереження за адаптацією дитини, роботу з емоційною регуляцією, розвитком соціальних навичок, консультування батьків та педагогів.

11.3. Дитина, яка проявила агресивну або булінгову поведінку, не лише підлягає заходам реагування, а й отримує допомогу для формування безпечних способів взаємодії та відповідальної поведінки.

11.4. Для постраждалої дитини першочерговими є відновлення відчуття безпеки, підтримка значущих дорослих та запобігання повторенню ситуації.

12. Робота з батьками

12.1. Садок системно інформує батьків про принципи безпечного середовища, ознаки булінгу, способи повідомлення та алгоритм реагування.

12.2. Проводяться батьківські зустрічі, консультації, пам'ятки та інші інформаційно-просвітницькі заходи.

12.3. У разі інциденту спілкування з батьками здійснюється спокійно, без публічного обговорення деталей та без розголошення інформації про інших дітей.

12.4. Батькам пропонується співпраця з практичним психологом і педагогами щодо підтримки дитини та запобігання повторенню небезпечної ситуації.

13. Документування та конфіденційність

13.1. Звернення, повідомлення, протоколи комісії та інші документи зберігаються відповідно до встановлених у Ліцеї/Садку правил діловодства та вимог щодо захисту персональних даних.

13.2. Інформація про дитину та обставини випадку не розголошується іншим батькам, дітям або працівникам, які не залучені до реагування.

13.3. Рішення комісії та інші документи, що стосуються випадку, оформлюються письмово та зберігаються з належними підписами.

13.4. Для профілактики повторення інцидентів допускається узагальнений аналіз випадків без ідентифікації дітей.

14. Моніторинг та оцінювання ефективності

14.1. Адміністрація та практичний психолог здійснюють моніторинг виконання Політики та плану заходів.

14.2. Не рідше одного разу на півріччя аналізуються стан безпеки, результати профілактичної роботи, звернення та інциденти, а також потреба в додаткових заходах.

14.3. За можливості проводиться анонімне опитування/збір зворотного зв'язку від батьків і працівників щодо безпеки та психологічного комфорту.

14.4. За результатами моніторингу можуть переглядатися правила, маршрути повідомлення, профілактичні заходи та потреба у навчанні працівників.

15. План заходів на 2026–2027 навчальний рік

Термін	Захід	Відповідальні
Вересень 2026	Ознайомлення працівників із Політикою, алгоритмом реагування та локальними документами;	Заступник директора з дошкільної роботи, практичний психолог

	визначення безпечних каналів повідомлення.	
Вересень 2026	Спостереження за адаптацією дітей; формування правил доброзичливої взаємодії у групах.	Вихователі, практичний психолог
Вересень–жовтень 2026	Оцінювання ризиків у приміщеннях і на території Садка; визначення місць/ситуацій, що потребують посиленого нагляду.	Адміністрація, працівники Садка
Жовтень 2026	Інформаційні матеріали для батьків про булінг, насильство, способи повідомлення та підтримку дитини.	Заступник директора, практичний психолог
Листопад 2026	Тиждень безпечного освітнього середовища / тематичний цикл для дітей у віково відповідних формах.	Вихователі, практичний психолог
Листопад 2026	Семінар/практикум для педагогічних працівників: розпізнавання булінгу, ненасильницька комунікація, алгоритм реагування.	Практичний психолог, адміністрація
Грудень 2026	Профілактичні заходи до Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства» у формах, доступних дошкільникам.	Працівники Садка

Січень 2027	Консультаційна робота з батьками: конфлікти між дітьми, межі, емоції, безпечна комунікація.	Практичний психолог, вихователі
Лютий 2027	Цикл ігор/занять на розвиток емпатії, взаємодопомоги, мирного вирішення конфліктів.	Вихователі, практичний психолог
Березень 2027	Повторний інструктаж/консультація для працівників щодо повідомлення та реагування на небезпечні ситуації. Інформаційні матеріали для батьків про булінгу у дитячому садку.	Заступник директора, практичний психолог
Квітень 2027	Самооцінювання безпечності та психологічного комфорту; збір зворотного зв'язку від батьків і працівників.	Адміністрація, практичний психолог
Травень 2027	Аналіз інцидентів та профілактичної роботи; визначення рекомендацій на наступний навчальний рік.	Адміністрація, практичний психолог
Червень 2027	Підсумковий аналіз виконання Політики та плану заходів; підготовка пропозицій щодо оновлення документів.	Заступник директора з дошкільної роботи
Постійно	Невідкладне реагування на повідомлення, психологічна підтримка	Усі відповідальні працівники

	дітей і працівників, робота з батьками, ведення необхідної документації.	

16. Прикінцеві положення

16.1. Політика набирає чинності після її затвердження директором Ліцею та діє протягом 2026–2027 навчального року.

16.2. Зміни до Політики вносяться у разі зміни законодавства, локальних документів Ліцею або за результатами моніторингу ефективності.

16.3. Персональний склад комісії з розгляду випадків булінгу, контактні дані відповідальних осіб та інші змінні реквізити визначаються окремими наказами/розпорядженнями та своєчасно доводяться до відома працівників і батьків.

16.4. Політика підлягає оприлюдненню/доведенню до відома учасників освітнього процесу в доступній формі.

Додаток 1. Короткий алгоритм дій працівника Католицького дитячого садка святого Василія Великого

1. Побачив/отримав інформацію про небезпечну ситуацію → негайно забезпеч безпеку дитини.
2. Припини небезпечну поведінку в межах компетенції, не застосовуючи приниження або насильницьких методів.
3. За потреби звернися по медичну/невідкладну допомогу.
4. Повідом директора або заступника директора з дошкільної роботи.
5. Не проводь самостійного «розслідування» та не обговорюй ситуацію з іншими батьками.
6. Допоможи дитині відчути безпеку; за потреби залучи практичного психолога.
7. Забезпеч документування звернення відповідно до локального порядку.
8. Подальше з'ясування обставин і кваліфікація випадку здійснюються у встановленому порядку.

Додаток 2.
Форма заяви про випадок булінгу

директору Івано-Франківського
приватного ліцею «Католицький ліцей
святого Василія Великого»

від _____

контактний телефон _____

ЗАЯВА

про випадок булінгу (цькування)

Повідомляю про випадок булінгу, який стався:

Дата _____

Місце події _____

Учасники ситуації _____

_____

Опис ситуації _____

_____

_____

Свідки (за наявності) _____

_____

Прошу провести перевірку та вжити відповідних заходів реагування.

Дата _____

Підпис _____

Додаток 3.
Пам'ятка для батьків

«Як діяти, якщо дитина повідомила про булінг або іншу небезпечну поведінку»

Безпека та психологічне благополуччя дитини є спільною відповідальністю батьків і закладу дошкільної освіти. Якщо дитина повідомила про образи, погрози, приниження, штовхання, удари, дражніння, систематичне виключення з гри, поширення образливої інформації або іншу поведінку, яка її лякає чи завдає шкоди, важливо своєчасно та спокійно відреагувати.

1. Вислухайте дитину

Насамперед створіть для дитини відчуття безпеки та підтримки.

- спокійно вислухайте дитину, не перебиваючи;
- не знецінюйте її переживання словами «нічого страшного», «не звертай уваги»;
- не звинувачуйте дитину та не ставте запитань, які можуть викликати почуття провини;
- скажіть дитині, що вона правильно зробила, коли розповіла дорослому;
- запевніть, що дорослі допоможуть розібратися в ситуації.

Важливо не робити поспішних висновків лише зі слів дитини, а спільно із закладом з'ясувати обставини події.

2. Уточніть обставини ситуації

Поставте дитині спокійні та зрозумілі запитання:

- Що сталося?
- Коли та де це відбулося?
- Хто був поруч?
- Що зробила інша дитина?
- Чи траплялося це раніше?
- Як ти почувався/почувалася?
- Чи звертався/зверталася ти до когось із дорослих?

Не перетворюйте розмову на допит. Дитині дошкільного віку може бути складно точно відтворити послідовність подій, тому важливо дати їй достатньо часу.

3. Не закликайте дитину до помсти або фізичної відповіді

Не рекомендується радити дитині:

- «дати здачі»;
- «відповісти тим самим»;
- самостійно з'ясовувати стосунки з іншою дитиною;
- погрожувати іншій дитині або її батькам.

Такі дії можуть посилити конфлікт і створити додаткові ризики.

Навчайте дитину звертатися по допомогу до дорослого та, відповідно до її віку, використовувати прості фрази для захисту особистих меж: *«Мені це не подобається», «Не роби так», «Зупинися», «Я покличу дорослого».*

4. Повідомте працівників закладу

Якщо ситуація відбулася у закладі дошкільної освіти або пов'язана з учасниками освітнього процесу, повідомте про неї:

- вихователя;
- практичного психолога;
- адміністратора закладу;
- заступника директора з дошкільної роботи;
- директора закладу.

Повідомлення має містити якомога більше відомої вам інформації про подію: коли, де та за яких обставин вона сталася, хто був присутній, чи повторювалася ситуація та як вона вплинула на дитину.

5. У разі повторювання ситуації зверніться письмово

Якщо ситуація повторюється, має ознаки систематичності або ви маєте підстави вважати, що щодо дитини може здійснюватися булінг, батьки мають право звернутися до керівника закладу **з письмовою заявою**.

Письмове звернення дає можливість закладу належним чином зареєструвати повідомлення, з'ясувати обставини та здійснити передбачені законодавством і внутрішніми документами закладу заходи реагування.

6. Не ототожнюйте кожен конфлікт із булінгом

Діти дошкільного віку можуть сперечатися, конфліктувати, не ділити іграшки, не погоджуватися під час гри або емоційно реагувати одне на одного. **Разовий конфлікт не є тотожним булінгу.**

Водночас будь-яка ситуація, яка завдає дитині фізичної чи психологічної шкоди, викликає страх або створює загрозу її безпеці, потребує уваги дорослих.

Питання про те, чи містить конкретний випадок ознаки булінгу, вирішується з урахуванням усіх обставин ситуації відповідно до законодавства та встановленого в закладі порядку реагування.

7. Співпрацюйте із закладом

Для ефективного вирішення ситуації важливо:

- підтримувати конструктивний контакт із педагогами;
- надавати достовірну інформацію про обставини події;
- не обговорювати ситуацію у присутності дитини в емоційній або конфліктній формі;
- за необхідності співпрацювати з практичним психологом;
- дотримуватися рекомендацій фахівців щодо психологічної підтримки дитини;
- повідомляти заклад про повторення ситуації або нові обставини.

Спільна та послідовна позиція дорослих допомагає дитині відчути себе захищеною та сприяє запобіганню повторенню небезпечної поведінки.

8. Звертайте увагу на емоційний стан дитини

Не завжди дитина може прямо повідомити про те, що її турбує. Батькам варто звертати увагу на раптові або тривалі зміни у поведінці:

- небажання йти до садочка;
- підвищену тривожність або страх;
- часту плаксивість;
- замкнутість або відстороненість;
- підвищену дратівливість чи агресивність;
- порушення сну;
- втрату інтересу до звичних ігор;
- небажання спілкуватися з іншими дітьми;
- часті скарги на самопочуття без очевидної причини.

Такі прояви самі по собі не свідчать про булінг, однак є підставою для уважної розмови з дитиною та, за потреби, консультації з педагогом або психологом.

ПАМ'ЯТАЙТЕ

Дитина має право на безпечне освітнє середовище, повагу до її гідності та захист від насильства і булінгу.

Якщо дитина розповіла вам про неприємну або небезпечну ситуацію, не залишайте її без уваги. Спокійно вислухайте дитину, підтримайте її та повідомте працівників закладу.

Найважливіше, що дитина має почути від батьків:

«Я тебе чую. Ти правильно зробив/зробила, що розповів/розповіла. Ти не винен/не винна в тому, що сталося. Я поруч і допоможу тобі».

Усі звернення щодо можливих випадків булінгу розглядаються відповідно до законодавства України, Антибулінгової політики та внутрішнього порядку реагування закладу дошкільної освіти.

Додаток 4.
Орієнтовна форма внутрішнього обліку інциденту

Реквізит	Відомості
Дата і час повідомлення	
Спосіб отримання інформації	
Ім’я дитини / дітей (заповнюється з дотриманням конфіденційності)	
Короткий опис ситуації	
Негайні заходи безпеки	
Кому повідомлено	
Чи залучено практичного психолога	
Подальші заходи / рішення	
Результат / дата повторного контролю	
Відповідальна особа / підпис	